

FORBRUGER RÅDET

- for retten til lige muligheder

Danske Handicaporganisationer

L130: Forslag om nyt Patientombud forringer patienternes retssikkerhed

Formålet med lovforslag L130 er at styrke patienternes retsstilling og forbedre mulighederne for at drage læring på baggrund af alle patientklager. Forslaget indeholder mange forbedringer, men desværre også store mangler ift. patientinddragelse og klageadgang, som forringer patienternes retssikkerhed og dermed er i konflikt med lovforslagets formål.

Manglende lægmandsrepræsentation i Patientombudet

I det foreliggende udkast er der lagt op til rent administrative afgørelser i Patientombudet, dvs. uden nogen form for lægmandsrepræsentation. Ministerens begrundelse er, at forløbsklager ikke vedrører enkelte sundhedspersoner, hvorfor afgørelserne heller ikke kræver et nævn med repræsentanter for den pågældende faglige organisation og patienterne.

Ifølge ministeren vil ”En eventuel kritik i forløbsklagerne... rette sig mod myndigheder og institutioner m.v. Hensynet til disse myndigheder og institutioner taler efter min opfattelse heller ikke for en nævnsbehandling af forløbsklagerne.” Vores spørgsmål lyder så: Hvad med hensynet til patienterne?

Fra et patientperspektiv er det en klar forringelse af retssikkerheden ift. det nuværende Patientklagenævn, at patientudpegede lægmandsrepræsentanter ikke vil indgå i afgørelserne i Patientombudet. Det er vigtigt at inddrage patientrepræsentanter, fordi de 1) kvalificerer afgørelserne, 2) kan bidrage med vigtige patientperspektiver i dannelsen af ny praksis på området og i de mange tilfælde hvor afgørelserne vil bero på et skøn og dermed 3) øger patienterne og borgernes tillid til klagesystemet.

Ministeren begrunder også den manglende lægmandsrepræsentation med, at det vil forlænge sagsbehandlingstiden, og at det vil være dyrt. Erfaringerne fra bl.a. Patientskadeankenævnet viser imidlertid, at det er muligt at forene borgernes ønske om retssikkerhed med en rimelig sagsbehandlingstid og for en beskedent meromkostning. Det er sagsbehandlingen – og ikke nævnsafgørelserne – der kræver tid og koster penge.

Når en patient vælger at klage over et ofte opslidende patientforløb, er det udtryk for en særdeles alvorlig situation. Med begrænsede økonomiske omkostninger vil det være muligt at indføre lægmandsrepræsentation og dermed sikre et klagesystem, som både patienter og sundhedspersoner kan have fuld tillid til.

Kort sagt: Patientombudets kommende opgaver er simpelthen for vigtige til at patientombudets interne jurister og sundhedspersoner alene skal træffe afgørelserne – uden nogen form for af inddragelse af de patienter, det hele handler om.

Sagsgangen mellem Patientombud og Disciplinærnævnet

Forholdet mellem det nye Patientombud og Disciplinærnævnet komplicerer systemet og forringer patienternes retssikkerhed, fordi de reelt taber en klagemulighed, hvis de først klager til Disciplinærnævnet. En del patienter vil blive opmærksomme på såkaldte ”systemfejl” ifm. klager over specifikke sundhedspersoner, men de kan ikke efterfølgende klage over det. Det er både urimeligt og ulogisk – og i direkte modstrid med forslaget intention om at styrke patienternes retssikkerhed og klagemuligheder.

Forslag om et rådgivende udvalg

Der har de seneste dage været luftet et forslag om en form for rådgivende udvalg, der kan styrke den lærende proces på baggrund af afgørelserne i Patientombudet. Vi støtter klart dette forslag, der vil bidrage til en styrkelse af læringen pba. patienternes henvendelser og klager.

Forslaget er imidlertid kun rettet mod læringen efter en afgørelse er truffet og ikke på vilkårene for selve afgørelserne. Forslaget kan derfor ikke erstatte behovet for lægmandsrepræsentation i de konkrete afgørelser i Patientombudet.

Den lokale dialog - bisidderordning

Lovforslaget giver ikke patienterne tilbud om en uvildig bisidder med særlige kompetencer ift. dialog og mægling. I stedet er der lagt op til, at patienterne kan medbringe en bisidder fra sit personlige netværk eller fra patientforeningerne.

At indgå som bisidder stiller krav om både grundlæggende kendskab til sundhedsvæsenet og patienters rettigheder, samt et personligt overskud til at indgå i dialog med repræsentanter for afdelingen mv. Derfor forudsætter en succes med ordningen, at foreningerne har kapacitet til at uddanne patienter i bisidderrollen. Vi mener, at nogle foreninger vil - og kan - løfte opgaven, men særligt de mindre organisationer vil have problemer med det. Ikke mindst ift. økonomisk med refusion af transportudgifter mv.

Derfor skal patientforeninger, som påtager sig opgaven, kompenseres - og man skal sikre den gruppe af patienter, som fortsat vil have behov for at kunne trække på en offentlig forankret person, der kan træde til, når en patient ikke har adgang til en bisidder fra sit personlige netværk eller en relevante patientforening. Vi foreslår derfor fortsat, at der etableres et lille korps af personer (fx sygeplejersker mv. med erfaring med mægling) evt. i regi af et kommende Patientombud.